

LIETUVIS BRAZILIJOS

1 METAI	Direkcija: St. Pušys J. Silickas	S. PAULO, 1929 m. 27 d. sausio (sekmadienis)	Ats. Red. J. Rūškys	3 Nr.
Red. ir adm. būstinė: R da CONCEIÇÃO 75 nr. Teleph. 4-0896 Laiškams „Lietuvis Brazilijoje“, Caixa Postal 3311 S. Paulo				

Ne tuo keliu einam

Kiekvienoj tautoj yra įvairių klausimų, dėl kurių atskiri asmenys ir atskiros grupės ar tai partijų ar tai draugijų pavidale negali susikalbėti. Visi pasilieka prie savo nuomonų. Imkime pavyzdžiui norsmenkiausių ekonominių klausimų, kaip sutvarkyti žemės ūkio darbą, kelias valandas reikia dirbti. Čia bus pilnas nesutarimas.

Bet yra klausimų, dėl kurių negali būti daug nuomonių. Kuomet lietuviai tauta tiek amžiu svetimųjų jungo prispausta atbudo, kuomet ji a link apsidairius tarė: noriu gyventi nepriklausomu valstybės gyvenimu, tuomet visi kaip vienas be jokių nuomonių skirtumo stoji į bendrą darbą. I ta darbą, valstybės kūrimo darbą - toje ir krikščionys demokratai ir tautininkai, ir social-demokratai, ir liaudininkai ir kitų srovių lietuviai, stoji inteligentai ir kaimiečiai, ir bel darbininkai, seni ir jauni. I ta valstybės kūrybinio darbo talką stoji ir Lietuvos mažumos, išskyrus tą, kuri visą laiką žiūrėjo, o ir dabar tebežiūri į Varšuvą. Visi talkininkai buvo vieningi. Jie gerai suprato, kad vienybėje galybė.

Ne tik taip buvo pačioj Lietuvoj, bet ir išėjioj. Prisiminkim tik Šiaurinės Amerikos mūsų brolius. Kai tik pasirodė šioks toks pavėjus Lietuvai, tuojau jie stoji į bendrą darbą. Stoji visi kaip vienas! Ir dėka tai vienybei į Lietuvą josies reikalams įplaukė apie milijoną dolerių, nekaltant jau apie bonus, už kuriuos įplaukė Lietuvos išdan apie 2 milijonų. Štai ką padarė vienybė!

Ir dabar dar kaip Lietuvoj, taip ir užsieny, minint valstybės kūrimo sunkias dienas, visi kaip vienas jungiasi į vieną vieneta. Ir kitaip būti negali.

Bet kaip yra pas mus Brazilijoje? Ar Tautos klausimu yra pas mus vienybė? Dėjal Ne tik nėra vienybės, bet kaip tyčia eina dar didesnis skaldymasis. Imkim faktus.

Štai artinasi 16 vasario — mūsų

valstybės nepriklausomybės paskelbimo šventė. Ši šventė išimant iš bendro lietuvių tautos reikalo, iš bendrų džiaugsmų ir vargų ir iš bendrų laimėjimų turėtų mus visus sujungti į vieną didelę šeimą, kad parodyti nors svetimtaučiams, nekaltant apie save, savo prisirišimo jausmus prie tėvynės.

Taip šį dalyką suprato kai kurie inteligentai ir pasivadinę iniciatoriais kvietė per laikraštį „Lietuvis Brazilijoje“ (Nr. 2 iš sausio m. 2 d.) visus veikėjus-inteligentus, visų lietuviškų laikraščių bei organizacijų ir įstaigų atstovus į bendrą posėdį, kuris turėjo įvykti sausio 21 d. Regis viskas tvarkoj. Susitink visi, aptars bendrą reikalą, sakau bendrą, nes tautos klausimu negali būti jokių nuomonių skirtumo, irinks vykdomąjį organą ir tikslas bus atsiektas. Bet kas išėjo?

Štai sausio 20 d. vakare atskira inteligentų grupė susirinkus steigia savo klubą. Prieš negalima turėti nieko. Organizacija — geras reiškinys, galima tik palinkėti pasisekimo. Bet ne tame dalykas. Klubo nariams iš laikraščio buvo zinoma, kad pirmadienį tur įvykti bendras posėdis. Bet į tai neatkreipta dėmes, o tartas: te jie sau rengia ir mes irgi rengsim. Ir kas išeina? Vieni rengia ir prie darbo kviečia kitus, o tie kiti to kvietimo nepripažįsta ir patys vieni tarisai rengti, nors iš mandagumo siunčia pakvietimus: jei norint, galit prisidėti (Laiškas klubo valdybos „Lietuvio Brazilijoje“ Redakcijai).

Nesvarbu, kas iniciatoriai, kas kviečia visus į bendrą posėdį, bet svarbu, kad darbas eitų. Bet dabar vargu ar darbas atsieks tikslo. Ne, ne tuo keliu mes einam. Ne taip veikė mūsų tautiečiai Lietuvoj, ne taip ir mes privalom veikti. Tautos klausimose neprivalom būti jokių nuomonių skirtumo. Tad sustokim ir pagalvokim.

St. P.

17 gruodžio Lietuvoje.

1928 m. gruodžio 17 d. sukako lygiai du metai, kaip įvyko Lietuvoje perversmas, kurio pasekmės buvo — prezidento K. Griniaus atsistatydinimas ir naujo A. Smetonos išrinkimas. Šį perversną padarė Lietuvos kariuomenė.

Paminėjant tas dviejų metų sukaktuves Respublikos Prezidentas išleido kariuomenei raštą, kuriame tarp kit ko sako: „Panašių atsitikimų, kaip gruodžio 17 d., rodo mums ir Lietuvos senovė. Kai kunigaikštis Jaunutis nesugebėjo valdyti Vilniaus, pavaldėto iš tėvo Gedimino, tai jo broliai, Algirdas ir Kęstutis, prieš lino jį iš tenai ir tuo žygiu pradėjo garbingą Lietuvai gadybę. Taip juodu padarė, susirūpinę Lietuvos vienybę. Už tai mes dėkojame mūsų didiesiems protėviams.“

Ne kiti kaip tautinės vienybės tikslu buvo padarytas ir gruodžio 17 d. žygis. Po dviejų metų galime parodyti, kad jis buvo ne veltui. Tautiška linkme einant, daug kas gera spėta jau padaryti tiek mūsų vidaus tiek užsienio atžvilgiu. Mūsų santykiai su Šv. Sostu, kuriuos buvo suardžiusios pirmąsytės vyriausybės, jau pataisyti, teisės santykiai tarp Romos Bažnyčios ir mūsų Valstybės jau sutvarkyti konkordato. Vilniaus klausimas, kurs pasaulio galybių buvo laikomas galutinai išspręstu Lenkijos naudai, dabar vėl mūsų iškeltas viešojo politikon kaipo ginčo klausimas. Visas pasaulis

sužinojo, kad Lietuva niekuomet neišsivadės Vilniaus krašto. Per tą trumpą laiką pagerėjo ir Lietuvos vidaus būklė: per paskutinius dvejus metus žymiai padidėjo valstybės izdo pajamos, kuriomis daug apstingiau, nekaip seniau, patenkinami mūsų šalies ūkio ir kultūros reikalavimai, nors tie dveji metai nebuvo derlesni už visą eilę metų prie buvusių vyriausybių. Valstybės izdas paartėjo ūki ninkams, teikdamas jiems prienamomis sąlygomis paskolų ir tuo žymiai suma žindamas visoje šalyje procenta. Per šiuos dvejus metus yra daugiau Lietuvoje nusau-inta žemės nekaip per visus kitus nepriklausomo gyvenimo metus prie anų valdžių. Baigiama statyba, pradėta anų valdžių, intasi naujos statybos, kaip pav. trys didžiuliai Kauno tiltai per Nemuną ir Nėrį. Sutvarkyta su Anglija skola, užsilikusi dar 19 metu. Geležinkeliai jau duoda pelno, prie anų valdžių davė nuostolių. Išvilkta aikštėn nemaža nusizengimų valstybės ūkio srityje ir kaltininkai šaukiami tieson, kad būtų didesnė grasmė valstybės turtui spaugoti.

Ypatingai daug padaryta mūsų ginkluotaj pajėgai, kuri seniau buvo labai apleista. Kariuomenė sustiprinta doriškai ir apstingiau aprūpinta ginklais. Drausmė ir susiklausymas padidėjo.

Štai kelias broūžais parodytas skirtumas dviejų tarpų nepriklausomos Lietuvos gyvenimo, kuriuos žymi gruodžio 17 d. įvykis.

Juo atskleistas naujas Lietuvos istorijoje lapas, kurs tenka mums toliau tautiškais darbais rašyti.“

„LIETUVIS BRAZILIJOS“

Prenumeratos kaina:

Brazilijoje ir visoj Pietų Amerikoj: met 12\$000, pusei metų 7\$000, 3 mėnesiams 5\$000.

Užsakant į Lietuvą, ar kurią kitą šalį, kaipo dovaną giminėms ir pažistamiems: metams 20\$000.

Užsisakant iš Lietuvos, ar kitos pasaulio šalies: metams 3 dol. U. S. A.

Prisiuntusiems dylejū mėnesių bėgyje surinkus 10 metinių prenumeratorių, neįą laikraštį siunčiame dovanai.

Atskiro nr. kaina 300 reisų

TAUTIEČIAI! „LIETUVIS BRAZILIJOS“

Tai didžiausias, įdomiausias ir pigiausias lietuvių laikraštis Brazilijoje. Jis nuolatos eis 8 puslapių didumo, kartą savaitėje ir tieks įdomiausių žinių iš viso pasaulio ir lietuvių gyvenimo; be to tjeks, įdomių juokų, apysakų, įvairenybių.

Atsiradus 2000 prenumeratorių laikraštis eis jau 10 puslapių.

METINĖS PRENUMERATOS KAINA:

Brazilijoje ir visoj Pietų Amerikoj . . . . . 12\$000

Užsisakant iš čia į Lietuvą ar kitas šalis . . . . . 20\$000

Užsisakant is Lietuvos ar Suv. Šiaur. Amer. Valst- 3 dol. U. S. A.

Siunčiant laiškus ar pinigus taip adresuokite:

„LIETUVIS BRAZILIJOS“

CAIXA POSTAL, 3311

SÃO PAULO

Radio traukinys.

Iš Austrijos Vienos laikraščiai praneša, gan įdomia naujena, kuri be abejonės ateity turės didelį pasisekimą visuomenėje.

Vengrijos geležinkeluose yra įvesti radio traukiniai, kuriuose kiekviena keleivio vieta yra aprūpinta radio telefonu. Tokiu būdu keleiviai traukiny turi galimybės, banant savo vietoje, klausyti radio — stočių koncertus, paskaitas, įvairius pranešimus ir t. t. Be to radio pat rnauja ir praktikos tikslams. Pavyzdžiui prieš ateinant traukiniui į didesnes stotis, radio praneša keleiviams apie esančius mieste viešbučius, jų neuzimtų kambarių skaičių, jų kainas ir t. t. Tie pranešimai yra naudingi ypatingai, kuomet traukinys atvyksta į miestą nakties metu.

Pirmas toks radio — traukinys buvo paleistas iš Budapešto į Vieną. Prieš išeisiant tam traukiniui susirinko dideliausia žmonių minia, kuri norėjo susipažinti su radio itisymu, o kuris yra labai paprastas. Vienas vagonas turi anteną, o vagono vidury yra priiminėjimo stotis. I šitą stoties eina vielos prie visų keleivių vietų.

Už naudojimąsi radio aparato — klausymo trubelės imamas labai mažas mokesnis (apie 500 reisų), bet keleivis gal ir nemokėti, tuomet iš jo vietos ra-

REDAKCIJOS PRANESIMAS.

Šių pranešame; skaitytojų žiniai, kad nuo ateinančio sekmadienio prie Redakcijos darbuosis vienas advokatas, kuris davinės „Lietuvio Brazilijoje“ skaitytojams ir šiaip lietuviams įvairių patarimų, informacijų ir nurodymų teisių srity ir tai visai veltui:

Pasinaudokit! Darbo valandas nurodysim kitame numery.

Galite kreiptis ir laiškais: „L. Brazilijoje“ Advokatui, Caixa Postal Nr. 3311. S. PAULO.

Kitame numery pradėsime spausdinti atskirais epizodais Brazilijos istoriją.

Redakcija.

dio išjungiams.

Jei traukiny kas nors pameta ką nors, tuomet traukinio vedėjas prašo keleivių per radio paieškoti pamesta dalyką savo skyriuose.

Klausymų trubelėms išėjus keleivui iš vagono, daroma dezinfekcija, taip kad užsikrėsti kokia nors liga nėra galimybės.

Žodžiu — įtarymas puikus ir moderniškas. L.

Gripės epidemija.

Laikraščiuose skaitome, kad Europoje kas kart daugiau plečiasi gripės epidemija. Kai kuriose valstybėse susirgusiųjų gripa skaičius labai didelis; pavyzdžiui Vokietijoje sulig paskutinėmis žiniomis žmogių serga daugiau pusės milijono. Nožūčiai apsisaugojimui ši epidemija įsibrauna ir į karališkus rūmus; taip jau serga Rumunijos ir Anglijos karalienės.

Paskutinė tokia epidemija buvo 1918 m., kuomet vienoj lik Prancūzijoje išmirė nuo jos apie pusę milijono žmonių.

Brazilijoje dar tos epidemijos nėra, bet išieiviai iš Europos atvyksta ir gal su savim atsivežti ir tą epidemiją. Nors čia uostų sanitarijai inspektorijai duota įsakymas griežčiau tikrinti prabūvančius su keleiviais laivus, bet tas nestabdydys epidemijos atvykimo.

Šitame straipsny noriu nurodyti gerbiamiems skaitytojams, kaip prasideda ši liga, kaip nuo jos apsisaugoti ir kaip gydytis.

Liga prasideda staigiu karščiavimu, galvos skausmu, bendru kūno silpumu, neretai atsiranda sloga, kosulys. Po trijų — keturių dienų ligonis pasitaiso, bet kartais liga trunka porą ir daugiau savaičių. Ypač sunkių atsitikimų būna epidemijos metu, kaip tai yra pastebėta 1918 metais ir dabar Europoje. Didelis pavojus pasidaro žmogaus gyvybei, jei prasideda plaučių uždegimas. Ši komplikacija kartais per kelias dienas nuvaro ligonį į kapus. Pasitaiko irgi, kad prisimeta ir inkstų uždegimas.

Gripės liga yra pavojinga seniesiems žmonėms ir ypač dšloviankams. Susirgus ta liga reikia tuoj lovon gulti ir nevaikščioti, nes galima gauti plaučių uždegimą, kuriai dažniau atsiranda 3-4 dieną po apsirgimo. Keltis iš lovos irgi nereikia skubėti, nes galima iš naujo susirgti.

Apsisaugoti nuo ligos yra labai sunku. Reikia vengti peršalimų, ligonių nelankyti, nes apsikrėsti galima dažniausiai nuo kito ligonio. Gripės bakterijų daug esti ligonio gerklėje, buruoje, no-

Kaune naujas gelžbetoninis tiltas.

Tarp Šančių ir Paemunės pastatytas naujas gelžbetoninis tiltas. Iškilmingas jo atidarymas įvyko gruodžio 22 d. Atidarymo iškilmėse dalyvavo ministeris pirmininkas prof. Voldemaras ir susisiekimo ministerijos valdytojas p. Variockojis. Šventinio pareigas atliko kun. Tumas.

Vilniaus kraštą užplūdo vilkai.

Paskutiniu metu Vilniaus krašte pasirodė labai daug vilkų, kurie užpuola ne tik atskirus keleivius, bet ir kaimus. Yra daug aukų. Ypatingai pavojinga žmoniems eiti per Druskininkų ir Varėnų miškus.

Kaune naujas sodas.

Šančių aštuolyne prie pat Nemuno rengiamas naujas sodas — parkas su sporto aikšte, vaikų darželiu ir kitomis pramogomis.

Zemės sklypas jau aptvertas gražia geležine tvora.

Komunistai veikia.

Sulig Lietuvos laikraščių pranešimais Lietuvoje paskutiniu metu pradėjo smarkiai veikti komunistai. Ju veikimas apsirėškia proklamacijų mėtymė nakties metu miestų gatvėse.

Vienur tos proklamacijos buna pasirašytos „Lietuvos gelbėjimo komitetas“ kitur tiesiog plečkaitininku grupės. Matyt dar ponas Plečkaitis svajuoja apie „šėmės rojų“ Lietuvoj, bet vargu ar jam pasiseks

šyje, plaučiuose; todėl kalbėdamas, kosėdamas, čiududėdamas jį gali apkrėsti kita žmogų.

Lengvais atsitikimais ypatingas gydymas nereikalingas. Ligonį reikia paguldyti lovon, duoti šilto pieno, arbatos, lengvo gerai suvirškintamo valgio. Sunkesniais atsitikimais reikia kviešti gydytoją. T. K.

Lietuvos žinios

Lietuvos eksportas ir importas.

1928 metais per 11 mėnesių (be gruodžio mėnesio) išvežta iš Lietuvos į sveitimas valstybes įvairių prekių, žemės ūkio gaminių ir kita už 234 milijonus litų, o įvežta už 272 milijonus, reiskia įvežta daugiau už 38 milijonus litų.

Blogas reiškinys!

Lietuvos teismo jubiliejus.

Gruodžio m. 16 d. Lietuvos Teismas šventė savo jubiliejų Sukako lygiai 10 metų, kaip nepriklausomas teismas tapo įsteigtas. Nors baudžiamasis ir Napoleono kodeksai liko galioje ir rusams bei vokiečiams išėjus iš Lietuvos, tačiau kai kas juose tapo pakeista ir be to išleista daug savųjų įstatymų, kuriais vadovaujant, Teismas dirba.

Kaune jubilėjaus iškilmės įvyko Apygardos Teismo salėje su didelėmis ceremonijomis.

Iškilmėse dalyvavo respublikos Prezidentas p. Smetona, ministeris pirmininkas prof. Voldemaras, teisingumo ministeris p. Zilinskas ir finansų ministeris p. Tubelis.

Provincijoje irgi tą dieną buvo švenčiama visur su didelėmis iškilmėmis.

Lietuviškos dainos.

Mūsų dainos, mūsų patarlės, mūsų padavimai, bendrai mūsų tautosaka nušviečia mūsų praeitį, vaizdžiai piešia mūsų senovės vaizdą. Tos nuomonės esam ne tik mes, bet ir svetintaučiai.

Štai ką sako italų laikraščio „Meridiano“ vienas rašytojas apie mūsų dainas:

„Aš turiu ant mano stalo senų lietuviškų dainų rinkinį, kurias išvertė vienas didelis poetas. Kas žino, kuomet jos buvo sudėtos, nes Lietuva yra vie-

nas iš seniausių kraštų pasaulyje ne be slaptingo susijudinimo galvoti, kad lietuvių kalba yra artimiausia sanskritui iš kitų vartojamų kalbų“.

Toliau autorius aprašo lietuviškų dainų prigimtį ir randą jose bent kiek panašumo į italų dainas.

Mūsų dainos, matyt, padarė autoriui didelio išpužio, nes jis šia proga ragina ir savo tautiečius remti ir platinti italų dainas užsieniuose, kad geriau supažindintų svetimsčius su Italija.

Toliau jis sako: „Nepažįstu Lietuvos, bet paskaitys jos dainų, aš prisiekčiau, kad tai yra kraštas be didelių miestų, su daugeliu lygumu ir mišku, apgyventas tautos stiprios, patriarhalinės, krsštas pastorališkas, kaip palaimintais vedu laikais. Iš šitų dvidešimties keturių dainų aš pažįstu geriau lietuvius, negu kad būčiau suvirškines dvidešimtis keturis storus toms ir visus analus tos tautos, atgimstančios šiandien po gilios kapų tylos... „Daina suartina tautas, gal būt, geriau negu traktatai bei konvencijos“. Dainų autoriai yra nežinomi, per tai daina plaukia kaip iš pačios tautos lūpų.

Straipsnio autorius iš dvidešimties keturių dainų, sakosi, gaunąs aiškų ir pilną Lietuvos gamtos ir jos žmonių vaizdą.

Mes tikrai nežinom, koks mūsų dainų vertinimas yra čia Brazilijoje, bet eam užtikinti, kad jeigu išgirstų tas dainas dainuojant ir jeigu jas pavagrintų, būtų irgi ne kitokios nuomonės.

Red. prierasas: Ponas Stasys Krašauskas organizuoja didelį lietuvišką chorą. Dainininkų turi jau daug. Repeitcijos jau eina.

Kas dar turi gerą balsą, o nėra į chorą įstojęs, raginam jį nieko nelaukiant užsiregistruoti.

Vasario m. 16 d. mūsų Tautos šventėje jau išgirsime mūsų chorą dainuojant skambančias lietuviškas dainas.

TAUTIETI! Pats skaityk ir kitus ragink skaityti „Lietuvj Brazilijoje“.

Vitolis Svajonis.

Nakties Kelionė.

(Tęsa)

Tu žinai mane mėgstant keliauti. Pernai parvažiavęs iš užsienio ir neturėdamas spiriamo darbo, leidžiaus keliauti per Lietuvą. Teko apvažiuoti kalnuotus ir kupinus nuliūdusių kryžių Zemaičius, paskutinį pasukau į Pakurę, kur jau nebėr kaimų ir, pagaliau, stidūriau Zarasų krašte. Kraštas kaip ir kiti Lietuvos kraštai, tik jis visas atsispindi savo ežeruose.

Vieną vakarą, kuris labai panašėjo į šiandienyktį, aš privažiavau didelį ežerą. Tarp kelio ir vandens rymojo tankūs švendrynas, už kurio matėsi plynas, tarsi Venecijos stiklo veidrodis, ežero paviršius. Sautė jau buvo nusileidęs, bet vakarai dar tebegaisravo tamsiai raudona liepsna, kuri skendėjo kitoj ežero pakrantėj ir buvo panaši į didelį židinį, ežero nėrovių kurstoma vandens gilmėj. Aš pasukau iš kelio ir iš lengva skirdamas švendres, kurios traskėdamos lūžo po mano kojom, prisitartinau prie vandens. Anapus ežero matėsi krūmokščių viršūnės, kiek toliau į dešinę rūko iš kaminių dūmai. Buvo neapsakomai ramu. Netolima, per kelis metrus nuo kranto, stypsojo mažas, pušelėmis apaugęs kalnelis. Jis, lyg graži moteriškė, noutstraukdamas žiūrėjo į vandenį, kur plaukė jo paveikslas. Pasklėję pastebėjau moteriškę, skalbiančią žlugtą. Tik tada aš atsiminiau apie naktynę. Negaishuodamas nusistūmiau dviratį prie kalnelio.

— Labas vakaras!
— Skalbėja atsigręžė ir švelniai atsakė:
— Labas vakaras!

Tai būta dar visai jaunos mergaitės, gal aštuoniolikos metų. Aš nesigiriu gerai pažįstas moters grožį, bet galia beveik visad be klaidos atskiti lietuvišką veidą. Iš tiesų, lig šiol man dar neteko matyti tokio gryno lietuviškos tipo, kaip tą vakarą prie ežero kranto. Pagaliau,

gal ne veido pabūdas mane taip nustebino, gal vien to veido išraiška — dabar nežinau, bet aš buvau sužavėtas. Išvaizduok ramų, prieblandoj pąsinėrusi ežerą, uedračiai kylantį nuo horizonto mėnulio pilnatį, laukų svajinga tyła ir tame pasakiškiame fone gražia lietuvaite, pakalnėj skalbinius plaušančią. Lyg būtų lietuviškų dainoje.

Jauna skalbėja pabaigė savo darbą ir išbėdo į krantą. Ji, tikrai sakant, buvo visai žemo ūgio, buvo kaip ir nepastebima. Ji neturėjo nei didelių akių nei skaisčiai raudonų veidų, kaip mėgstą vaizduoti lietuvių mūsų romantikai, tik jos plaukai buvo gintarinės spalvos, ir jos akys buvo kaip laukinės.

— Ar toli nuo čia sodžius?

— Bus koks kilometras.

— Kąžin, ar galėčia aš ten gauti naktynės?

— Kodel ne? Gal bus galima ir pas mano tėvą, — atsakė ji, pasiimdama skalbinius ant pečių.

— Ar tamsta paneši tiek daug?

— Kaimietė nusijuokė:

— Aš panešu du kart tiek.

— Kokia tamsta tvirta! Bet aš vis dėl to, norėčiau tamstai padėti. Sudėkime skalbinius ant mano dviračio...

Ji abejingai pažūrėjo į mane: — No, gali išsidedutuoti.

Palmės žolij, atsidedęs nutriniau dviratį: — Dabar galima ir šilkas vežti.

— Ar jis nelūžė?

— No, jis tvirtesnis už tamstą patią... Man be galo buvo malonu žiūrėti, kaip ij juokė. Tuomet raudonos, lyg spanguolės, lūpos prasiskirdavo ir smulkūs dantukai vakaro sutemog budavo be galo balti.

Sodžiuji banda jau buvo parginę, kiemose moterys melžė karves, ir ore slankiojo skanus saldaus pieno kvapas. Vairai ir suaugę smagiai žiūrėjo į ponaitį, vežantį ju kaimynės žlugtą.

— Labas vakar s, Onutė! — pasveikino viena pušmergė, eidama pro šalį. — Taip vėlai iš ežero!

Dar nė mėnulis, nepatekėjo, — at-

sakė Onytė.

Onytės tėvas mane sutiko labai mandagiai. Jis skaitė laikraščius, ir kaimas jį laikė protingiausiu žmogumi. Jo duklė mane kvietė vakarienės, bet aš tik išgėriau porą stiklinių kvopenčio saldaus pieno ir išėjau gulti į klėtį.

Tu, žinoma, žinai, kas yra kaimiečių patalinė klėtyje: duknos apačioj, duknos viršūi o kai kada po tom duknom randi dar užklotą. Onutės duknos tikrai buvo minkštos ir švelnios. Tačiau aš negalėjau užmigti. Mano širdis maudė, mano mintys buvo kaip girtos. Be to, ir oras buvo tvankus. Zvilgterėjau pro mažą langelį į kiemą. Tuščia. Pravėriau duris ir išėjau į kiemą. Maloni vėsma paglostė mano veidą. Jau buvo arti vidurnakties. Didelė jauky tyła plasnojo padangėj. Kitapus namų rymojo mažutis sodelis. Jo šešėlius baltavo mažas staliukas, apstatytas suoleliais. Aš atsėdėu ir ėmiau žiūrėti į mėnulį. Mano bičiulis nutilo. Jis ilgai mastė nuleidęs galvą. Paskum vėl prabilo:

Ar ilgai žiūrėjau į mėnulį nežinau. Iš tų svajonių, mane pažadino atidaromo lango trinktelėjimas — kažin kas atidarė kameros langą. Man dingtelėjo į galvą kad tai turėtų būti Onutės samdintinkė, laukianti savo bernelio, bet gerai išsižiūrėjęs pro mažų vyšnelių krumus, pamaciau pačią Onutę.

Kas daryti? Mažiausias šakelės trasktelėjimas galėjo nuviti jauną kaimietę nuo lango.

Man atėjo į galvą tokia mintis: slaps tydamasis už serbentų krūmų, pagūžomis aš išlinkau iš sodelio ir tuojau, lyg nieko niežinodamas, vėl sugrįžau. Onutė krūptelėjo ir norėjo bėgti, bet aš jai pasakiau — labas vakaras! — tokiu paprastu ir ramu balsu; ji pasiliko rymoti.

— Tamsta nemiegi? — vaidinau nustebusį.

— Ne, graži mėnesiena...

— Ar tamsta taip kasnakt rymai?

— Ne, kai kada... Bet tamsta taip pat nemiegi. Iš kelionės pavargai!...

— Ne, aš niekada nepavargstu. Klėty truputį tvanku, negalima užmigti.

— Reikia langelis atidaryti, — susirūpino Onutė.

— Atidariau, vis tiek, ir ore šilta.

Onutė nutilo. Tylėjau ir aš.

Mano bičiulis vėl ilgai tylėjo. Buvo pats vidurnaktis. Oželiai čirškė sidabro balsais, o Dubysos bangas aukso mėnesiena. Gal, jis daugiau nieko nebebūtų pasakęs, bet aš paklausiau:

— Kas nutiko toliau?

Mano bičiulis suvaitojo: — Nežinau. Mes persiskyrėm prieš pat saulėtekį.

Onutė ilgai bučiavo mane paskutinį kartą: ilgai apsikabinus žiūrėjo į mane savo pavargusiom iš didelio džiaugsmo akim, ir aš tame tyrame žvilgsny pamaciau artėjančios gėlos šešėlių. Kai išvažiavau, dar niekas nebuvo atsikėšęs, Onutė rymojo prie vartų ir lydėjo mane akimis ligi man išnykstant toluome. Kas atsitiko su ja, nežinau. Neuzligo man vėl reikėjo išvažiuoti į užsienį. Aš kentėjau per visus metus...

— Kuo pavarde tavo Onutė?

— Jos tėvą vadino Norutas.

— Norutas! surikau aš pašokdamas

— Ar tu gerai atsimeni?

— Išgirdus Noruto pavardę, man staiga prisiminė mažutė korespondencija, paskelbia viename laikrašty prieš porą mėnesių: Drukšės ežero pakranti rastas Onos Norutaitės lavonas. Nusiskandinimo priežastis esanti melė.

Aš negalėjau savo bičiuliu sakyti tiesos. Jis kentėjo, ir aš nenorėjau didinti jo sielvarto. Aš atsakiau.

— Nieko, nieko, mano mielas, nurimk, tavo pasakojimas man priminė vieną atsitikimą, skaitytą kažin kokioj knygoj... Mikim, greit aš rytas...

Mano bičiulis, rėdęs, patikėjo mano žodžiais. Jis vėl atsėdėjo ir žiūrėdamas į blankstanį dangų pasakė:

Vis noriu važiuoti į Zarasų kraštą, bet kažin kokia baimė mane sulauko...

(Galas.)

Kas girdėti pasaulyje

Latvijoj badas.

Latvių savivaldybių departamentu daviniams iš bendro skaičiaus 521 valstiečiaus nuo nederliaus ir ledų nukentėjo 465 valstiečiai, tai yra 98 nuostolėčiai. Žemės ūkiui padaryti nuostoliai siekia 118 milijonų latų arba 236 milijonai litų.

Latvijos darbininkai juda.

Latvijoj bedarbių skaičius gan didelis. Pakilus produktų kainoms, bedarbiai Rygoj sausio 20 d. surengė didelės manifestacijos su prakalbomis, kritikuojant ir smerkiant valdžios politiką. Įvyko net muštynės, policija turėj įsikišti. Daug asmenų areštuota, jų skaičiuje ir vienos šeimos atstovai.

Bažnytinė valstybė.

Laikraščiai praneša, kad Italijos vadas Musolinis veda derybas su popiežium Piju XI dėl Bažnytinės valstybės įsteigimo. Jei popiežius sutiks, tuomet pasaulyje viena valstybė bus daugiau sulig pranešimais nauja valstybė turės gyventojų tik... 15 tūkstančių ir popiežius bus karalium.

Lenkai nori atimti iš provoslavų cerkvės.

Paskutiniu metu lenkai pradėję varyti smarkią akciją, reikalaujanti, kad būtų sugrąžintos jiems visos cerkvės, kurios kada nors priklausė katalikams ar rusams; net ir tas, kurių apylinkėse lenkų katalikų nedaug.

„Dziennik Wilenski“ net reikalauja uždaryti visus vienolynus, kuriuos dar laiko provoslavai savo žinioje.

Kur tolerancija? Ar neįteis šiaudieninėje Lenkijoje tik kartotis 16 ir 17 šimtmečių istorija, kuomet provoslavai buvo verčiami tapti unitais — katalikais?

Nuo Redakcijos. Rusų carams viešpataujant Lietuvoj buvo vedama panaši politika, kuomet lietuviai katalikai buvo jėga verčiami į provoslaviją. Prisiminkim tik Kražių bažnyčios istoriją ir kitus įvykius.

Kruvinos riaušės Agrame (Serbijoj).

Laikraščiai praneša, kad per Pietų slavijos 10 metų sukaktuvių minėjimą tarp serbų ir kroatų studentų nacionalistų įvyko kruvinos peštynės.

Nuo kroatų atstovo Stepono Radičio užmušimo krašte viešpatavus įtemta nuotaika.

Per 10 metų sukaktuvių šventę vos viešosiose vietose tesimatę iškeltos vėliavos. Kai bažnyčioj buvo pamaldos dalyvaujant aukštiesiems vyriausybės atstovams, tai kroatų studentai išskėlė tris kroatų tautines vėliavas, perristas gedulo juosta. Vėliavos serbų studentų policijai padedant tuojau buvo nuimtos.

Tuo tarpu žmonių minia susibėgo išgirdus riksmą ir šauksmus Raciario atminimo progai: „Šalin hegemoniją! — šalin Belgradą. I besipėsančių serbų ir kroatų minia buvo atsista kariuomenė, kuri, generolo Bestovico įsakymu, išskaidė minią. Beskiriant 2 asmenys užmušti ir daug sužeista.

Policija ir žandarai apsupo universitetą, kur buvo apie 500 studentų. Studentai valstybinę vėliavą nuplėšė, o jos vietoj išskėlė gedulo vėliavą. Kitose vietose per peštynes nužudyta 10 m. vaikais ir jaunas slovenas Letricius. Vienas policininkas sunkiai sužeistas.

Turkų laikraščiai spausdinami lotynų raidėmis.

Nuo gruodžio 1 d. visi turkų laikraščiai išsiai išsina lotynų abėcėle. Iki šiam laikui visi laikraščiai buvo spausdinami savo iškomis raidėmis. Tokiu būdu ir ten jau einama prie europiškios kultūros.

Kada gi ši pavyzdį paseks kiniečiai, japonai, arabai, žydai, totoriai ir... rusai?

„LIETUVIO BRAZILIJOS“

Skaitytojams

Jei norit, kad Jūsų laiškas nežūtų, rašykite savo antrašą taip:

Vardas, pavardė

Caixa postal 3311 - S. PAULO

Spaudos apžvalga

Lietuvos spauda.

Laikraštis „Rytas“ apie žemės ūkį rašo:

„Vargu kur rasime ūkininką Lietuvoje, kuris visai žmoniškai gyventu ir įsteigtų kad ir palengva racionalizuoti savo ūkį; visi skolintasi ir daugiau reikalauja kreditu, o pažangos žemės ūky nematyti; žemės ūkio gaminiai pigūs, reikia lingų mašinų ir trąšų žemei dirbti kainos vis dar nesulygina su prieš karinėmis; ūkininkų kooperatyvai plieninės ir vartotojų bendrovės verčiamos likviduoti su dideliais nuostoliais, eksportas mažėjas dėl gaminių kokybės ir kiekybės menkumo.“

Taip rašo „Rytas“, opozicinis laikraštis. Mes nuo savęs pridursim, kad tie visi žemės ūkio negalavimai turbūt ir yra priežastimi tokios didelės lietuvių emigracijos į svetimus kraštus.

VIETINĖ LIETUVIŠKA SPAUDA.

„Pietų Amerikos Lietuvis“ iš 20 sausio savo žangiamis straipsny, kurį parašė L. (—ponas Liudas Valiukas), rašydamas apie „Lietuvių Brazilijoj“ tarp kitko taip sako:

... kad „Lietuvis Brazilijoj“ talpinasi prie agentūros „Internacional“ — reiškia jam artimiausioje rinkalai ir tikslas stovėti „Internacional“ sargyboje, dar ir todėl, kad visi „Lietuvis Brazilijoj“ kalbami keturi leidėjai yra to pat „Internacional“ savininkai ir bendradarbiai... I tai mes atsakom: ponas Valiukas, rašydamas apie „Internacionalą“, kad neklaidinti save ir kitus, pirmiau paskaitytų jo skelbimus, tuomet gali tvirtinti ir skelbti urbi et orbi (visam pasauliui) kas yra jo savininkai. Iš kur Tamsta ištraukė, kad „Lietuvis Brazilijoj“ leidėjai yra „Internacionalo“ savininkai? Turbūt iš savo n-ribotos fantazijos. Pirmame Nr. mes jau esame pasisakę, kas mes esame tokie. Jei Tamsta nenorėtum tikėt, nuveiktas Notarą (Tabelião), ten rasit mūsų sutartį; notaro antrašą visuomet Tamsta gausi mūsų Redakcijoj. Ir kokiems tikslams taip netiesą skelbti? Pagaliau, kam

Tamsta pats sau prieštaurauji, juk Tamsta 51 N esi parašęs žodis žodin: „galų gale kam svarbu, kas yra laikraščio savininkai — bi tik yra laikraštis“, o dabar jau priduoti laikraščio leidėjams didelės svarbos. Jei taip, tai būk nuoseklus iki galui ir pasisakyk, kas yra „Pietu Amerikos Lietuvis“ leidėjai. Jei Tamsta tai nesmagu, tai mes tik priminsim visuomenei „Neidealisto“ straipsnij, tilpusi „Lietuvis Brazilijoj“ 1 Nr. pslapy ant-ram.

Kas link „Lietuvis Brazilijoj“ tikslu, tai irgi Tamsta, p. Valiukau, praslėnkė su tiesa, sakydamas, kad „tikslas stovėti „Internacionalo“ sargyboje“, „Internacionalas“ ir be „Lietuvis Brazilijoj“ pagalbos gyvavo, gyvuoja ir gyvuos. Jam nereikalinga jokia „Lietuvis Brazilijoj“ sargyba. Mūsų tikslas yra visuomenei nurodytas straipsny „Ko mes norim“, tilpusiam 2 Nr. Paskaityk gerai, o tuomet rašyk ir tai rašyk visuomet tiesą.

„Garso“ 19 numery patalpino laišką iš Lietuvos, kuriame aprašyta pačios baisenybės, kad jau Lietuvoj negalima gyventi, nes ten valdžia tik žmones šauda, smaugia ir t. t., kad ekonomijos atžvilgiu padėtis katastrofinga ir t. t. ir t. t.

Nieko neturim prieš laišky talpinti- mą laikrašty, bet visgi turim pasakyti, kad talpinti tokius pasakymus, kaip pavyzdžiui: „Nuo to laiko, kai fašistai įsivyravo Lietuvoj, išaudyta begalės žmonių... kad per tuos dvejus metus suaudė žmonių, daugiau negu jų krito iš visos Lietuvos per karą su lenkais“, reikia turėti daug drąsos. Kaip ten bebūtų Lietuvoj bloga (čia žinoma p. Redaktorius gerokai sumelavo rašydamas, kad suaudyta daugiau, negu krito per karą), bet visgi mes esam lietuviai, nors ir išėviai gyvenam tarpe svetimųjų, kurių politikai mūsų spaudą seka, kad taip rašydamai mes zeminam Lietuvos vardą ir ją deskredituojam. Juk mes neužtikrinti, kad šis laiškas (—p. Redaktorius straipsnij) nebus išverstas į kitas kalbas ir nebus atspausdintas svetimuose laikraščiuose; ar negali panaudoti mūsų Tėvynės priešai savo tikslams? Kas tada? Žinoma, ponas „Garso“ Redaktorius pasakys: „tai niekis“, bet visgi lietuvis tur pasilikti lietuviu, o ne savo Tėvynės išgama. St. P.

TIESA.

(Rytų padavimas).

Už aukštų kalnų, už neįžengiamų girių gyvena valdovas Ali-Achmedas.

Ką veikė valdovas? Paprastai: pagrašinėjo įsakymus, korė, sodino į kalėjimus, rengė balius, eikvojo liaudies izdą...

Ar mažai kokio darbo pas valdovą? Be darbo nesėdėjo.

Ir staiga valdovą nuobodulis pamėmė.

Nevalgo, negeria ir vis apie — ka tai galvoja ir negus krampto. Ministeriai pradėjo nerimauti.

— Blogas dalykas — sako — valdovas nuobodauti pradėjo. Nuo ko tai būtų? Čia yra kame galvą palaužti...

Ir nutarė ministeriai valdovą pralinksminti. Tame laike apsiskelbė šalyje išminčiai. Ministeriai prie jo:

— Prašome tave pralinksmint karalių, o jau mes tau aukso nepagalėsim... Būk del to ramus.

— Gerai — tarė išminčiai. — Lai būna taip, bet aukso jūsų man nereikia, nes nuo jo vien tik blogumai...

Atvedė išminčių pas valdovą. Cheche-eh! — Susijuokė valdovas — koks tu juokingas!

— Valdovas prajuko! — Suriko pirmas ministeris.

— Mes išgelbėsit! — prašnabzdėjo antras.

Ir visi apmirę laukė, kas bus toliau.

O valdovas paklausė.

— Tu išminčius?

— Taip, valdove. — Atsakė senelis.

— Ką-gi tu veiki žemėje? — tęsė valdovas.

— Sakau žmonėms tiesą...

- O man gali pasakyti?
- Galiu...
- Sakyt!
- Valdove, tu mirsi ant ka tuvių!
- Ai! — pratęsė antras.
- Niekš! — sušuko trečias.
- O ketvirtas pagalvojo.
- O gal jis ir iš tikrųjų pasakė tiesą...

Karalius biskį pagalvojo ir parodęs sargybai į išminčių prašuko:

— Pakart! Kvailys negalėjo man pasakyti daug malonesnės tiesos... Lai patarnaus jo nužudymas tiems, kas kada nors panorės sakyti valdovams tiesą.

Ir pakorė išminčių. Ir žmonės stebėjosi išmintingumu savo valdovo. A kai valdovą nuvedė pakarti, nes sukilo, ant galo, žmonės, kas tai iš minijos suriko:

— Lai gyvuoja valdoviškoji tiesa!

Viktoras Kropas.

Medis 5.000 metų

Seniausias žinomas gyvas medis, o kartu ir seniausia būtybė pasaulyje yra viena cipresa, auganti Afrikos pietuose vietoje Santa Maria del Tule. Mokslininkai ir tyrėjai duoda seniausiam medžiui, kuris skaitomas milijnu tarp saviškiu, mažiauai 5.000 metų.

Medį surado vokiečių mokslininkas gamtininkas Aleksandras v. Humboldtas, ke liaudamas mokslo reikalais per Afrika. Ta gilios tenovės medelį rado tebežaliuojantį ir turinti 40 metrų kamieną. Vietos kaimo vyresnysis neleido medžio gręžti, kad galima būtų tikliau jo amžius nustatyti, nes bijojo, kad tai galėtų medžiui pakentti. Vienas tikrai žinoma, kad ši cipresa yra kur kas senesnė už cheopso piramidę.

Žemės ūkis Lietuvoj.

Štai ką sako Dras. J. Purickis, Lietuvos už ūkio Reikalų Ministerijos Ekonomijos skyriaus Direktorius apie žemės ūkį Lietuvoj.

„Apie penkiasdešimt tūkstančių trobų sudegino karas. Jis prarijo beveik visus gyvulius, visas atsargas, sunaikino inventorių, o geriausius darbininkus pamėmė į frontą arba ištrėmė į tolimąją Rusiją. Nebuvo nei kam, nei kuo dirbti žemėse, neliko nei gyvulių, nei sėklų. Arimai, sėjimai virto dirvonais. Bet lietuvis myli savo žemę. Jis ir po kulkų ir sprogtančių granatų lietumi dirbo ja kiek išga lėdamas; ištrėmtas į tolimą Rusiją, jis ne vienos akimirks nepamiršo savo tėviškės ir kai tik audra bent kiek aprimo, tuoj ėmėsi darbo.

Gyvenome palapinėse, gyvenome įsikavę žemėse. Vargome. Juoda duonelė ir tyras vandenėlis buvo visos mūsų maistas. Ir duonelės ne kiekvienas turėjo. Daug, daug vargome! Bet šandie vėl turime viso ko. Trobas atstatėme daug kur grazesnes, negu buvome turėję, gyvulių pri-iauginome. Arklių prieš karą dabartinėse Lietuvoje senosios turėjome apie puspenkto šimto tūkstančių, o dabar daugiau kaip šešis šimtus tūkstančių. Raguočių turėjome mažiau kaip milijū, o dabar turime artį pusantro milijū. Kiaulių buvo apie keturiolika šimtų tūkstančių, o dabar yra apie dvidešimt šimtų tūkstančių. Avių buvo apie dvylika šimtų tūkstančių, o dabar apie septyniolika šimtų tūkstančių. Žodžiu žemės ūkio organizavimas sparčiai žengia pirmyn.“

Taip pasakė p. Purickis, turbūt yra taip ir tikrumoj. Tik klausimas, delko lietuviai visgi savo žemę apleidžia ir vėly s vetur?

Plunksnos darbininkai!

I tarka

Tautiečiai, kurie dirbate plunksna, kurie mėginate savo jaunus gabumus literatūros dirvoje, spieskitės prie naujojo didžiojo lietuvių laikraščio „Lietuvis Brazilijoj“. „Lietuvis Brazilijoj“ eis 8 puslapių didum, o todėl apart paprastų pasaulinių žinių turės galimybę talpinti įvairias apysakas, romanus, eilės aprašymus, bei kitus baletri-tinius veikalus. Todėl Jūs veikalai, veikalėliai per „Lietuvių Brazilijoj“ turės galimybę išvysti platųjį pasaulį.

Visi laikraščio bendradarbiai šioje srityje bendradarbiaujantieji turės veltui po tiis „Lietuvis Brazilijoj“ pronomeratas, o pasižymėjusieji, net gaus ir sutartį uždario apmokėjimą. Geri veikalai originalai net bus iš autorių išperkami!

Taipgi, tautiečiai tē, kurie turite lengva ranka ir palinkima bei gabumus — stokite be atidėjimo į bendrą darbą spaudos dirvoje kartu su „Lietuvių Brazilijoj“.

Redakcija.

Paieškojimai.

Poną Igną Daniškevičų iš Vėžių kaimo, Šeduvos valsč., prašom pranešti savo antrašą Redakcijai. Pranešimas bus reikalingas.

Jei kas nors žinos sūnų apie jo gyvenamąją vietę, prašom mums pranešti. I šį klausimą atgimsme atsakytį laiškuose „Lietuvis Brazilijoj“ numeruose.

J. Virbickas.

Iš Lietuvos kolonijų gyvenimo.

São Paulo lietuvių Rymo — katalikų draugijos (parapijos) susirinkimas įvyko sausio 20 d. parapijos salėje. Narių dalyvavo apie 100. Susirinkimo pirmininku buvo išrinktas Stasys Puišys. Dienotvarkės svarbesni punktai — prašymo pasirašymas ir pasiuntimas Lietuvos prezidentui konsulo reikalu. Pakalbėjus tuo klausimu, prašymo redakcija su kai kuriomis pataisomis liko priimta, bet pasirašymas atidėtas kitam susirinkimui. Vargonininko užlaikymo klausimas liko išspręstas galutinai ir tapo nustatytas jam tuometinis atlyginimas. Dabar jau turėsime gerą bažnytinį chorą, kurį jau p. St. Krašauskas pradėjo mokytį. Girdėjau, kad šis choras mokinsis ir šiaip dainų, kad galima būtų koncertuoti.

Šitame susirinkime liko išrinkta ir nauja valdyba iš klebono kun. J. Valaičio, Balio, K. Bačevičiaus, Černiausko ir Klygio.

Tik gaila, kad senoji valdyba nedavė jokios apyskaitos iš savo veikimo, sužinota tik tai, kad kasoj yra pinigų virš 700 milreisių. Išspręsdus dar kai kuriuos klausimus, susirinkimo pirmininkas pasakė mažą prakalbėlę ir susirinkimas tapo uždarytas.

Reiki pastebėti, kad lietuviai jau pradeda įdomaus organizacinio gyvenimo.

S. Paulo lietuvių klubas.

Sausio m. 20 d. tapo įsteigtas naujas klubas. Į valdybą išrinkti J. Zekvičius, Januškis, Laskauskas, Degutienė ir Andrievičius, koks bus jo veikimas, ateitis parodys.

„Aušros“ organizacija.

Girdėjome, kad „Aušra“ mano irgi atgaivinti savo veikimą. Meno Sekcija jau pradėjo veikti, ruošiamasi prie 16 vasario Tautos šventės. Tas darbas jau pavestas iniciatorių grupės bendram posėdyi iš 21 sausio.

„Susivienijimo lietuvių Brazilijoje“ Sąjunga.

Sausio m. 20 d. buvo surengusi viešą vakarą. Vakaras kaip vakaras, bet tvarka, tai jau — nei bėg, nei rėk. Dalyvavusieji tam vakarą pasako-

Siaurinės Amerikos lietuviai

Lietuvių politikoj dalyvavimas.

Amerikos lietuvių laikraščiai rašo, kad lietuviai irgi privalo aktyviai dalyvauti politikoje. Nurodo, kad tas dalyvavimas atnešų daug naudos ir net pačiai Lietuvai.

„Vytis“ rašo: „Dalyvaudami daugiau šios šalies politikoje, sudarę joje stiprią jėgą, su kuria partijų centrai ir kandidatai turėtų rimtai skaityti, galėtume išreikalauti daugiau gero savo tautai, tarp kitų dalykų kad priimtų mūsų tautiečius kandidatais į svarbias vietas. Kitataučiai,

įgiję svarbos šios šalies politikoje ir valdžioje dažnai moka gudriai tą panaudoti savo tautos ir tėvynės naudai. Jie kaip amerikona kalba ir išreikalauja iš šios šalies užtarimo savo tėviškėms. Žodžiais jie yra amerikona, o širdyje ir darbu patriotiški airiai, anglai, vokiečiai, lenkai ir t. t. Kas leistina kitoms tautoms, tas leistina ir lietuviams. Kitų tautų pavyzdžiai turėtų mus labiau pakurstinti į darbą, baigia savo straipsnį „Vytis“.

IVARENYBĖS

Michel Angelo Kerštas.

Vienas Kardinolas buvo skaudžiai užgavęs M. Angelą. M. Angelas atkeršijo savo skriaudikui, nupiešdamas jį panašų paveikslė „Paskutinis teismas“ tarpe pragaran patekusių popiežiaus kapeloje, kad kiekvienas pamatęs tuoj jį pažindavo.

Kardinolas, tuo labai pasipiktinęs, skubinas pas popiežių Klemensą 2, pasiskundžia dailininkui ir reikalauja, kad popiežius įsakytų dailininkui pakeisti jo veidą paveiksle kitu. Bet popiežius, kuris gerai žinojo, kad savo ginče su dailininku kardinolas nebuvo teisus, atsakė:

— Tikrai, to jau nebegalima padaryti, kardinole. Juk tamsta pats gerai žinai, kad aš turiu galios apginti kaltininką nuo pragaro ugnies, bet tam, kuris jau pragarė tuči, aš nieku pagelbėti negaliu.

Dabar jis gali.

Treisingo mieste Vokietijoje įvyko toks atsitikimėlis:

ja, kad buvo net peštynės: Gėda mums prieš svetintataučius! Furbūt tas ir bus priežastimi, kad ne visur mus priima į darbą kaip lietuvius, išgirsti tik „a, lihuano! nāo“.

Laikas jau dūtų mums lietuviams atstatyti savo gerą vardą.

Vienoje aludėjų sėdėjo miesto burmistras, dvarininkas Simonas Vojesedar ir daug kitų ūkininkų, tarpe jų ir kamininkas Emoser. Visi gyvai kalbėjosi, tik Entmoser tylėjo. Jis atsidėjęs studijavo labdarybės draugijos loterijos laimėjusių bilietų sąrašą. Staiga jis pašoko, pasilenkė per stalą ir kirtu burmistrui į ausį taip skambiai, jog visa aludė nuskamba. „Šit, suriko jis, dabar gavai į snukį! Pirmą man buvo perbrangu. Dabar gali pašaukti tieson: aš išlošiau tūkstantį markių.“

Buvusio vokiečių imperatoriaus uniformos.

Skaičius uniformų, kurias nešiojo vokiečių imperatoriai ivairuose atsitiki muose, siekia 52; iš jų 40 vokiečių ir 12 svetimų šalių. Visos jos (kiekviena susideda iš mūdiro, ordenu, galvos papošalo, kelnų, šarfo, apsevimo ir kt.) buvo laikomos atskirame garderobo kambary; daugelis — keliuose ekzemplioruose. Kelionėje taip pat su savim imperatorius jas imdavo.

TAUTIEČIAI! Visi skaitkite ir platinkite didžiausį Brazilijoje lietuvių savaitinį laikraštį „LIETUVIS BRAZILIJOS“.

Kur draugute, kur eini?
Ką sau ateičiai neši?
Oj del džiaugsmo kas nuodų?
Kam neši? kas bus iš jų!

Ar savęs jau nekenti,
Purvą slėpdama neši...
Jaunos dienos pasikeis,
Kas prie laimės tav' prileis?

Juoda sieloj tuštuma,
Joj pelėsių jau yra,
Kuo surūgai ar žinai?
Gaila, save nematai.

Bet palauk, ta ateitis,
Ką tau tylom pasakys...
Suriš širdį maigalai,
Nesuprasi kur galai.

Nors snagai ik galvos
Tūni siela vystikluos,
Eit už vyro ketinai
O kuo džiaugtis nežinai.

Juokų vietoj verksi tu,
Vietoj meilės bus audrų
Nors tu kaltini kitus,
Bet gi laimės tau nebus.

Laikas, laikas jau mokėt,
Meilės grūdą kaip pasėt:
Kaip gyvent ir kaip mylėt.
Mazutėlius kaip auklėt.

Žels palengva, žels vargai,
Tu netversį, ar žinai?
Supelėsi, kasgi bus?
Gėda eiti į kapus.

Klaidų, klaidų atsibos
Nors ir verksi, kas paguos?
Neberasi kas užjau,
Nė prie širdies kas priglaus.

Jeigu trokšti laimės sau:
Nedažyk lūpu rausviam,
Bet gailėk jaunas dienas
Nes rytoj nerasi jas.

Nerasi, nes vis ne tau
Visos naujos bėga sau
Bėga, bėga vis veltui
Nes eini ne tuo taku.

Būk gerutė, būk meilii!
Brangi būsi ir graži.
Veide meilė kai žerės
Tav laimuzė glamonės.

Nepaprasti nuotikiai reporterio Smuto.

Smuto.

ROMANAS.

PIRMOJI DALIS.

(Tęsa).

Komisaras žėnu. Aš tikt i pšnipas, kuris norus. Aš tybei gero?

sa. Jūs, juk nedarysite vizito Lenkijos stovybei Raryšimi, jeigu derybos veidama su...

— Bet iš kur jūs tai žinote?
— Žinau, pone Koblin. Iškur — nesvarbu. Jūs malonėkite suteikti man kai kurias žinias. Tik pačias stambiausias, o aš jau tinkamai apsidirbsiu pats.
— Pone Smut, man ištikrųjų gaila, bet yra kategoriškas susitarimas neleisti spaudai jokių žinių, kol nepasibaigs derybos.

— Bet galiu jums patikrinti, kad šaltinis bus laikoma paslapy. Kobbin raukosi.

— Pone Smut, tai jūsų dėkingumas man už tai, kad padėjau išliuosuoti jus iš policijos rankų?

Ir, bendrai, aš pradėdu abejoti, bene jūs tik delto, kad pas mane atsidurti, idote save sureštuoti. Jūs „laikraščikai“ jūk linkę į vi-okiūs šposus.

— Pone Kobbin, žurnalistas nežino umo. Jis žino tik tai savo publikresus. Jūs aš privalau ginti. Policijos būciau įžengęs į Jūsų

— šiuo atžvilgiu jūs būkite „odel klausiu jūsų, — kaip kų kasykėmis?

— ja jam per petį.
— kta, pone Smut. Kvieriti šampano bakala, iš jūsų raminančių

p. Smutt. Bet aš visa, ką

is gynomosi
Aš patal
ografija.
e Ber-
jūsų
net

nieks ir nepamans, kad žinios gautos iš jūsų.

— Tikrai be nelaimingos meilės, pone Smut, sugalvokite ką nors geresnio. Tokie dalykai berlyniečiams nepatinka ir jų negerbiami. Paryžiu ir Vienoj, taip, ten turi didžiausį pasisekimą.

— Kaip išakysiu, pone Kobbin. Ir dar klausimėlis: kokios jūs nomonės apie Vokietiją?

— Kobbin juokiasi.
— Šita aš pasakysiu jums tada, kai mudu vėl susitiksim Amerikoje.

2 dalis.

Rytojaus dieną, lygiai 11 valandą Smut jam vėl stovi prie redaktoriaus Klar stalo. Svarbiausias redaktorius, tiesiai nežino ką bedaryti; ir del visako pridėjo pirštą prie signalinio skambučio, kad „džiaugsmo valandėje“ pasiūaukti pagalba.

— Paklauskite gi jūs — Smut, o gal jūs ne Smut? Reikia gi, pagaliau, išaiškinti tą derybų reikalą

— Be abejonių, pone Klar. Kobbin jau padrė tai — aš, tikrasis Smut, ir kad įrodyti jums, kad aš geriausių nusistatymų dėl jūs žmogus, aš ir atnešiau senaciną „interviu“. Mane negalima pavadinti nesūgelniu. — Štai jums ramkrastis. Peržiūrėkite jį paskiau, o dabar malonėkite supažindinti mane su redakcijos „žvėriučiumi“.

— Taip, bet ar tikrasis kaltininkas tikrai laisvas?

— Po šimts velnių, pone Klar, jūs vis tik per daug geros nuomonės apie vokiečių policiją. Suprantama, jis dar neužgautas; ir abelnai, ar jis gyvena Vokietijoje. Bet užtat aš turiu kitą dalyką, kuris jums daug įdomesnis, tai ponias

Lindenau, buvusi primadona Bukaresto karališkosios operos, ir iki šio laiko geriausia drauge Rumunijos užsienio reikalų ministerio, užvakar pribuvo į Berlyną ir šiandien rengiasi išvažiuoti į Vieną. Aš ją tikriausiai įtariu šnipavime Lenkijos naudai. Ir spėju, kad Vienoje ji susitiks su Lenkijos pasiuntinybės aegenu. Kadangi tai svarbu...

— Bet gi iš kurių šaltinių jūs visa tai žinote, Smut? Aš spėju, kad justik neseniai pateido iš policijos?

— Tai atsistiko dar vakar iš vakaro. Aš sėdėjau su Koblin ir jo draugais restorane Adlon. Pusiau dvyliktos mes atsiveikino. Tiesa, turiu jums pastebėti, kad sulig mano dienos darbų tvarkščio, laikas nuo 12 iki 1 os valandos nakties skirtas meilei. Dieną tam reikalui man trūksta laiko. Ir likimas taip lėmė, kad išėjęs iš Adlon susiduriau su ponias Lindenau kameriste ir puikiai praleidau su ja laiką. Atsiveikindamas sužinojau, kad antras mūsų susitikimas tolimas, kadangi ši gražuolė su savo ponias šiandien išvažiuoja į Vieną. O p. Lindenau asmenį aš pažistu dar iš Niu Jorko, kai jinaį gastroliauo Metropolitan operoj. Ir tada jau ėjo gandai, kad toji ponias daugiau užsiima politika, negu dale. Tat užtektinai motyvų, kad tą ponias pasekti. Iemta padėtis Balkanuose ir Besarabijoje — tiek svarbios priežastys, kad supažindinti visuomenę su tos damos „darbeliais“.

— Ir jūs norite...?

— Taipgi šį vakarą iškeliauti. Parašykite man, meldžiamasis, čekį gerokoj sumoj pinigų, aprūpinkite reikalingais Vokietijos liūdymais, išgaukite policijos dokumentą ir keleta diplomatinių rekomendacijų, kad man vėlei pakeliui netektų susipažinti su „valdiškais butais“ ir

Linksmoji Valanda

Atsargus tėvas.

Žmona (vyrai) — Žinai ką? Aš noriu davinėti mūsų sūneliui kiekvieną kartą po šimtą reisu būnanams už tai, kad jis noriai priima vaistus.

Vyras. — Oi ką tu, ką tu... Pas vaiką, neduok Dieve, pasidarys chroninė liga.

Medžioklėje.

Jonai, ar tau nenusibodo vaikščioti su ponais medžioklėn?

— Ką ten nusibosl? Juk ponai visą laiką keiči si, tik zuikiai tie patys.

Kepykloje.

Kaimietis sustojo prie kepyklos ir skaito skiemėnėmis:

— Ke-pyk-la.

Pardavėjas prašo jį užėti kepyklon.

Jis užėina ir klausia:

— Pyragai yra?

— Yra

— Ir puspyragis yra?

— Yra.

— Ir riestainiai, ir baronkos, ir juoda duona ir sausainiai?

— Viskas yra.

— Na, tai jums, ačiū Dievui, metams duonos užteks, o pas mus šiemet nederlius, — pasakė kaimietis ir išėjo.

Mokykloje.

Mokytojas. — Kokios bondės eina į Brasą?

Mokinys — Raudonoji.

Mokytojas — Ne tas, kokie jų Nr. Nr.?

Mokinys. — (tyli).

Mokytojas — Na, kaip Jūs važiuosite į namus?

Mokinys. — Zuikiui!

Žiauri kritika.

— Kaip Jums patiko mano origi-

nalinė operietė? — Nieko... Muzika joje nors ir sena bet tekstas paimta iš pačių naujausių operietėjų.

Tėviškas išpėjimas.

Tėvas. Mano vaikai, elgkitės gerai, būkite geri ir dori, nes jeigu kada nors būsite sugauti vagystėje, tai teisėjai priims dėmėn jūsų gerą elgesį praityje, ir jūs gausite sumažinimą baudmės.

Viktoras Kropas.

Patinka auksiniai dantys.

Jurgis: Ištikruju, Petrai, kaip tau patinka auksiniai dantys, gaila, kad man nėra iškritusių dantų, aš irgi išdėčiau auksinius dantis.

Petras: Nugį ištrauk tuos ir susidėk auksinius.

Jurgis: Taip, bet būk toks geras ištrauk, kad taip tvirtai laikosi.

Petras: Mulkis esi, nugį eidamas gatve pakisk kam nors kuloką į panosį tuoj išims.

B.

REIKALINGI

„Lietuvio Brazilijoje“ administracijai laikraščio platintojai S. Paulo priemėsčiuos ir provincijoje. Taipgi reikalingi metinės laikraščio prenumeratos rinkėjai. Už atliktą darbą mokame gerus nuostimčius!

Asmeniškai kreiptis į redakciją:

Rua da Conceição nr. 75 (ties Luz šėotimi) arba laiškais tokiu adresu:

„Lietuvis Brazilijoje“, caixa postal 3311 :: S. PAULO

Kavos išradimo istorija.

Sulig padavimais Kava išrasta trečiame šimtmetyje, maždaug 1600 metų tam atgal. Arabijoj, Abyešinijos provincijoje prie Raudonosios jūros gyvenė vienuoliai. Kartą vienas vienuolis vaikščiodamas girioj pastebėjo augalą su maloniai kvapenčiais vaisiais. Keletą nuskynęs ir parnešęs namon padarė sunkę, kuri pasirodė geras gėrimas ceas. Ir pradėjo jį vartoti kaip maistą.

Šių vienuolių pavyrdį greitai paėmė arabai. Iš ten perejo į Turkiją, paskui į Italiją ir kitas Europos valtybes.

Brazilijoj pradėjo vartoti 16 šimtmecio pabaigoj. Ir šiandien kavos vartojimas yra jau visuotinas.

Š.

Lengviausias kostiumas.

Vienam matematikui pasisekė išskaičiuoti, kiek sverė kostiumas klasinės balerinos. Šilkinė triko kūno spalvos — 17 grm., gazo sijonas — arba „tutu“ — 25 su puse grm., korsetas — 22 ir viena trečioji grm., tulliukai — 11 grm. Viso 76 grm.

Tiesa, į šį skaičių neįna svoris brangiųjų akmenų, kuriomis mėgsta papuošti save... net klasinės šokėjos.

Tik 14 sklypų

Parsiduos šia ateinančią savaitę inžin. NIKITINO CHACARoje «ESPERANÇA» ties siaur. gelžk. stotimi Gopouva (Santa Anna) S. Paulo. Zemė visa apdirbta; dalis apsodinta ananasais, vynuogėmis ir vaisių medžiais. Vieta — kai rojus, kainos nuo 5 ligi 7 mlr. už ketv. metrą.

Igaluoti pardavėjai:

CASA DE COMMERCIO “INTERNACIONAL”

Rua da Conceição N. 75 :: S. PAULO

Kreipkitės skubiai, važiuokite pažiūrėti, o beabejo pirksite.

pagaliau duokite man jūsų ranką ir supažindinkite mane su Jūsų bendradarbiais, kurių aš dar lig šiol ne pažįstu. Smutas savo žodžių banga visai sunaikino Klar. Jis kai prižištas vos-ne vos keliasi nuo kedės, leidžia Smutui paimti save už rankos ir leidžiasi abu per redakcijos skyrius. Informaciniam skyriui prie ilgu sialų sėdi bendradarbiai ir kelios telefonistės su antausiais ir priiminėja telefonogramas. Nuolat atsidirinėja tos ar kitos telefono būdelės durys ir iš ten iššoksta prakitai apipilęs jaunuolis, kad skubomis padiktuoti mašinistei gauta iš Paryžiaus, Londono ar Vienos korespondento stenograma. Informacinio skyriaus redaktorius lietas, nervingas žmogelis, galima sakyti, labiausiai nukmtotas šios įstaigos tarnautojas; ši įstaiga greitai sudrebės akomponuojant ratoniniūs spautuvės mašinoms. Redaktorius pracinant spaudžia p. Smutui ranką, praėdamas taria kelis žodžius ir bėga toliau.

Paskiau įjėdu į politinį skyrių, kur apdirbama ir gyvai svarstoma pirmosios divirtuiniukų priėatytos žinios apie reichstago darbus.

Idomus žvilgsnis iš po apvalių raginiais rėmais akinių į Smutą, du trys žodžiai pasisveikinant ir vėl eina gyvi gincai, skubūs momento darbai. Susikerta nuomonės ir temperamentai, svarstoma problema, o tuo tarpu vienu aukštu žemiau, kontoroje užimtos rankos skirsto smulkias skalbimus ir ruošia per duoti rinkyklon: darbo jėgu pasiūlymai, gimimai ir mirimai, laimė ir tragedijos kasdieninio gyvenimo, — čia susiduria vienu būmė, kitu nelaimė, kas per puvalandį pasirodyti mažame kvadrato laikraščio popiere. Gyvenimo eiga, dienos rūpeščiai, kančios ir džiaugsmo momentai — tai ir yra laikraščio atmosfera, kur

visada judėsys, kur nėra ramybės nė poilsio.

Kiek ramiau literatūros skyriuje. Svečių kambarys, kur laukia lankytojai, tai gyvenimo atrėja, kurią vaizduoja laikraštis.

Vaidilos, bepradeda poetai, lektorai, kurie nori patalpinti vieną kitą pastabę spaudoj apie save, bet daugiausiai moterų, rašančių eilutes, apsakas, žaidžiančių, šokančių moterų, tyčiomis nemandagių, trumpais sijonėliais, koketiškai maskatuojančių šilku aptemtomis kojomis.

Susijaudinęs įbėga į kambarį skyriaus redktorius, vienas iš šulų laikraščio. Jis grįžta iš riuikylos, iš kur jis tik ką buvo pašauktas. Jo rankose dar šlapios nuotraukos korekturų, pirštai išstėpti spautuvės dažais, — jis pats savasis mentrompažas.

Ties dešiniąja ausimi blizga rašalo dėmė. Matomai per darbo skubumą už ausies užsidėjo ne pašielį, bet automatinę plunksną.

Jo nenuilstamos smagenys jau audžia ateities planus.

— Taip, aš džiaugiuosi, kad jūs, kolega, stojote darban su mumis. Mes dirbime kartu, mes privalome susiklaudyti, gerai susigiedoti visame. Kaip tik teatralinio ir dailės reportažo srity man daug ko trūksta, — ir jūs būsite malonus čia mums padėti. Reikalinga sensucija, sakau jums — stebūklas, kuris turi visa užtemdinti. Negalima visa pašvęsti politikai. Tai reikią — mėtų tik kiaušėms žemėčiūgas. O sensucija mums reikalinga. Politika ir taip jau

nesidomi nė vienas padorus žmogus Vokietijoje.

Tiesa, leiskite supažindinti su jumis mano bendradarbius.

Profesorius Adolf Tevtoberger, mūsų muzikos liūtas, kaip matote ir jūs pats iš jo kardių.

Daktaras Kurt Rozenkranc, pas kurį visi teatrai po letena. Kiti, kaip gaila, dar neatėjo, bet ateis vėliau, ateis. Ir jūs susipažinsite paskiau.

O dabar prašau atleisti — jūs tikriausiai matėte tą kolekeiją svečių kambarį. Jie viai ko nors geidžia manęs. Priėmimo laikas trunka tik šešiasdešimt minučių, bet tikriausiai, tai reikalinga amžinasti, kad susitartai su visa tokią kompanija. Likite sveiki! Ligi pasimatymo!

Linktelėjimas Krazui ir jo jau nebėr kambarį. Šlapios nuotraukos sumirgėjo koridory.

Dabar vizitas ant greitujų vietiniam skyriui. Du reporteriai sveikina linktelėjimu ir vėl prigūli prie stalų, norėdami pabrėžti darbo skubumą. Ant stalų nepakenciamoj betvarkėj suversti atskaitų nuorašai, dienotvarkės, oficialūs pranešimai, policijos žinios, iškarpos, laikraščių lapai...

— Kur gi dr. Pil? — klausia Klar.

— Savo kambarį, — atsako vienas reporterių ir jo galva vėl pasineria rankraščių kupetoje.

Jėdu kambarį redaktorius — tai Dr. Pil viešpatija. Čia taipgi tokia malo-

Galvosukis.

1.

Trys rusai prie vienos upės laiko vieną mažą laivelį pervežimui norinčių į kitą upės pusę. Štai ateina trys lietuviai ir prašo juos pervežti. Rusai sutinka, bet su sąlyga:

- 1) Laively gali sėdėti tik 2 asmens;
- 2) Pasilikus krante rusams daugiau, negu yra lietuvių, rusai turi teisės lietuvius nužudyti;
- 3) Tas pats ir kitam upės krante;
- 4) Pasilikus krante lietuviams daugiau, lietuviai rusams nieko nedaro;
- 5) Laivelis vienas be žmogaus neiina.

Kokiu būdu rusai pervežė lietuvius į kitą upės pusę juos nenužudžius?

2.

Žvirblių pulkas nulėkė miškan. Jei sutups ant kiekvieno medžio po vieną žvirblį, tai vieno medžio neužteks; bet jei po du, tai vienas medis atliks. Kiek buvo žvirblių ir kiek medžių?

Nuo Redakcijos. Kas pirmutinis teisingai išspręs šiuos galvosukius, gaus „Lietuvių Brazilijoje“ veltui prenumeratos kelis vieneriems metams.

ni betvarkė, kaip geriausias įrodymas, kad čia dirba žmogus apsigimusių apsilėdėliu. Jis nereikalauja Klar aiškinių — Dr. Pil tikriausiai linksmosios Vienos sūnus, iš kur išėjo pasaulin daug žurnalistų. Jis ir Berlyne nepamiršta Vienos vokiečių tarmės.

— Kaip jūs vadinatės? — Dr. Pil, — Smut.

Turiu garbės. Labai džiaugiuosi. Tikiuosi, visa eis puikiai naujoje vietoje. Mums kaip tik stigo amerikono — dabar turime pilną komplektą. Sėskitės, prašau. O vėliau paimtu, gi kedės neturiu. aš taip nekėnėu betvarkės, bet kaip tyčia mano kambarį viskas aukštyn kojom suversta.

O kur jūs, taip sakant, manote apsispręsti?

Grėta mane yra liuosas kambarys Aš ten diktuojau. Bet galiu jums tą kambarį užloisti. Iš ten puikus vaizdas! tiesiai į madų atelje, ką priešais. Ten jūs galite surasti gyvenimo laime.

— Kambario klausimą aš palieku pono Klar nuozūrai, — sako Smutas, — o antra mano darbas bus daugiausia šale redakcijos. Tiesa. Vis tik už malonų pasiūlimą esu jums dėkingas.

— Et, ką jūs ten, neverta.

Eime su manim šiandien pietauti, tada...

— Nenusiseks, pone Pil. Aš turėsiu dar gerokai pasibastyti po miestą, atlikti daug skubių reikalų, o vakare važiuoju į jūsų tėviškę.

— Ką? Jūs važinote į Vieną? O, jūs laimingas! Jums reikalingas nešėjas? Aš jį vieton. Važiuoju su jumis!

Kai pašėvė jis puolai prie telefono aparato, o Smut ir Klar, pasinaudoję momentu sprunka iš kambario.

(tąsa seka)

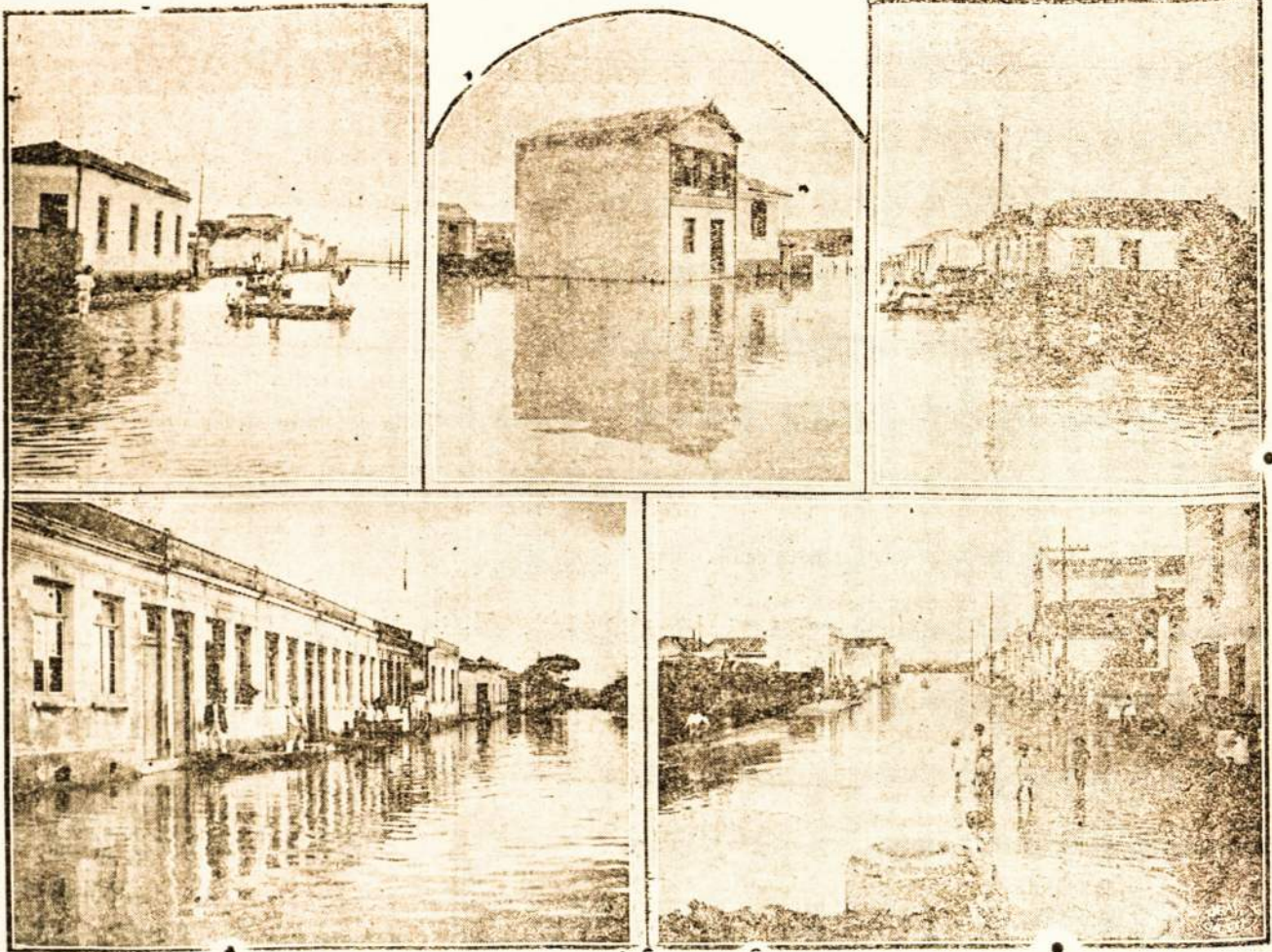
São Paulo potvynys

Dar 1928 metais kai kas pranašavo, kad 1929 metai bus lietingi metai. Jų pranešimai pildosi.

Sausio m. 11 - 12 d. Rio de Janeiroj buvo tiek daug lietaus, kad mieste atrodė tikriausias potvynys. Dabar tas pats S. Paulo mieste.

Čia didelis lietūs prasidėjo 14 sausio ir lijo benei dvi savaitės, žinoma su mažom pertraukom. Ir tiek daug priėjo, kad atrodė— jau artinasi pasaulio pabaiga. Visos gatvės, iškyrus tik aukštesniose vietose, ir vilos buvo vandens apsemtos. Tose gatvėse judėjimo jokio; jei kas norėjo eiti į miesto centrą, turėjo plaukti laiveliais. Taip pat ir daug namų buvo vandens apsemti. Yra aukų — prigirė keletas asmenų, daugiau vaikų.

Talpinamos fotografijos rodo potvynio vaizdą.

Brazilijos žinios

Rio de Janeiro mieste pereinot savaitės pabaigoj prasidėjo dideli karščiai. Temperatura daėnia laikada iki 40 laipsnių.

Baisi žmogžudystė.

Iš Ribeirão Preto pranešama, kad fazendoje „Crescuma“ vienas ūkininkas Maximino da Silva nužudė savo žmoną ir jos meilužį. Eina policijos tardymas. Žmogžudys pabėgė.

Gražiausia panelė Brazilijoj.

Šiais metais Paryžiuje įvyks viso pasaulio visų valstybių gražiausių panelių susivaižavimas; ten bus išrinkta viena iš visų, kuri bus skaitoma grožio karalienė 1929 metams. Brazilijoj jau eina balsavimas, kurią panelę skaityti gražiausią, kad ją pasiuntus į Euroją bendran konkursan. Turės ji būti labai graži! O grožio karalienė tai jau bus visų gražiausia.

Pereinotais metais grožio karalienė buvo išrinkta Š. Amerikos viena lietuvaitė.

São Paulo mieste pereinot savaitę buvo tikras potvynys. Priemiesčio gatvės ir ištisos vilos buvo vandens apsemtos. Kai kuriose gatvėse buvo plaukiama laiveliais.

Yra daug aukų.

Reikia daugiau atsargumo.

Sausio 23 d. Marmuro fabrike Roberto (Rua Luz Gamma N. 10) įvyko nelaimingas atsitikimas su vienu darbininku. Jis buvo sužeistas, kai kiti darbininkai įkrito į duobę, kur marmuras krisdamas nušalė darbininkų kojas. Darbininkas nugabentas į S. Casa.

- Gl del Lenkijos anglies kasyklų.
- „Sventas“ Paulinas
- Taip kalba p. Koblin. Ir jei

žmogus, vardu Paulinas. Jis gyvena São Beno viloj puikiam namie. Klientų — lankytojų turi daug: eina pas jį vyrai ir moters, seni ir jauni ir net inteligentai.

Visiems teikia savo patarimų, nurodymų, kaip gyventi ir net gydo nuo kai kurių ligų. Kas įdomiausia, kad vaistinės šduoda vaistus sulig jo receptais.

„Diario Nacional“ dar pabrėžia, kad didesnis nuostimtis lankytojų yra moterų ir panelių.

Mano pirmieji išpūdziai Brazilijoj.

Gyvenant Lietuvoje, paskutiniuoju laiku turėjau galimybės išvežiuoti Šiaurės Amerikon ir buvau bemaž besirušis vasčiuoti ten studijuoti toliaus muzikos mokslus. Ilgai begalvojant ir besirušiant gavau Kaune pasiūlymą ir pakvietimą vasčiuoti P. Amerikon t. y. Brazilijon. São Paulo lietuvių kolonijon dirbti dainos ir muzikos meno srityje. Turėdamas omenyje, jog lietuvių vien tik Brazilijoj jau prakituoje sunkius Brazilijos datus bedirbdami viršaus 30 tūkstančių žmonių, ilgai negalvojęs nusistačiau zūt-būt ir išdroziau juos ramint, linksmit ir gint nuo ištautėjimo lietuviškąja dainele. Bevažiavojant, kelionėje labai buvau susirūpinęs ir nusiminęs: ar neapsivilsiu, ar nereikės kaip šuneli mušus grįžti su savo didelėmis svaionėmis įtagal. Bet ne. Atvažiavus m. S. Paulo, pirmąją dieną išgirdau, kad jau senai čia manęs laukia.

Na, manau sau bus gerai, ūras žymiai pasitaisė. Aš gerai žinojau, kad jie nemanęs laukė, laukė jie lietuviškos dainos, kurią jau senai kits girdejo ir kurią jau labai išsiylė. Bravo lietuviai! Dirbtinai aš tam tik ir atvažiavau. Klausau

ir naujas „Lietuviai Brazilijoj“ pasakoja lietuviams, kad aš atvažiavau ir kartu jau į chora raginu rašytis. Manau sau, gerai vyručiai-merguzėlės, tai tuoj ir pradėsim.

Sulaukęs sekmadienio nuėjau į lietuvių parapijos salę, kur manęs laukė keletas jaunuolių, su jais susipžinus šį tą pasikalbėjus, visi nuėjom šv. Antono baznyčion pasiklausyti lietuviškų pamaldų. Baznyčia didelė, graži — vargonai geri, elektra varomi. Tuojaus prasidėjo ir pamaldos, kurios laikė lietuvių klebonas kun. J. Valutis. Laikė pamaldų giedoją — geriau sakant rėkavo būrelis lietuvių jaunimo lietuviškas giesmes. Pasibaigus pamaldoms grįžom į tą pačią salę, kur noriai prisirašė 30 asmenų choron ir prisidėję uoliai lankyti choro pamokas ir pritraukti kuo daugiau naujų narių. Po pietų išvažiavus pasidūreči S. Paulo grožybių teko susidurti su didžiausiomis lietuvių inteligentų jėgomis. Labai širdingai susipžinus, šiek-tiek pasikalbėjus paaiškėj, kad jau Brazilijoj inteligentinių jėgų netūksta ir kad jie visi kopini didžiausiu ir gražiausiu noru, rūpinasi patikaušins kaso, kaip geriau sutraukti ir suorganizuoti iškrikusius po visą šalį mūsų piliečius kaip geriaus jiems padėti, kad nepasiduotų svetimoms išnaudoti, mėmymasis į partijas ir politikavimas neįgime. Tai matydamas begalo džiaugiuosi ir džiugiuosi, kad lietuviai inteligentai čionai atvažiavę ne vien savo gerove rūpinasi, bet daugiausiai menkesni ir silpnesniųjų draugu-draugiu. Garbė S. Paulo lietuviams inteligentams! Lai ir toliau nežūsta gražios dėjos ir geri darbai Vieniybė-zalybė! Užtai jums bus dėkingi ne tik lietuviai Brazilijoj, bet ir visa Lietuvos tauta. Tik šiais keliais eidami nugalėsim visus sunkumus ir tik tada linksmai ir galingai skambės šioje tropikų šalyje lietuviška daina.

Stasys Krašauskas.

KAIP MOTERISKĖSI PASISVENTIMAS IŠGELBĖJO TĖVYNE NUO PRIEŠŲ

Vytautui, viešpataujant Lietuvoj Naujajimes valdytoju buvo Litavoras. Buvo tai gražus ir jaunas dar vyras. Jo žmona vadinosi Gražina. Labai graži ir labai gera buvo ta kunigaikštienė, o taip aukšta, jog lygi buvo su savo vyru, kuris taip pat prigulėjo prie žmonių didelio uglio.

Kad kartais Gražina vežiuodama medžioti apsiuikdavo savo vyro rūbais, visi žmonės apsirikdavo laikydami ją už kunigaikštį.

Paiki iš judiečių buvo pora; kiekvienas, kad ir nepažindamas jų, pamatęs tuoju pasakydavo kad tai kunigaikštiai. Nes kaip medžių kamūli, azolai, aukštesni už visus medžius miške, taip Litavoras ir Gražina savo ūgiu viešpatavo ant visų žmonių. Turėdama vyro ūgi, turėjo Gražina ir vyro būdą: maldžoklė, jodinėjimas — tai jos mėtomaisi buvo užsiėmimai. Mylėjo juodu labai vienas antra; Litavoras dažn klausė Gražinos patarimų ir pildė jos prašymus.

Buvo ji Lydos kunigaikštystė ir kunigaikštystė ta, kaippa kraštį, turėjo atiduoti Litavorui. Ret didi kunigaikštis Vytautas nebuvo dar ligšiol tos žemės aidavęs. Litavoras taip už tai supyko, jog uždaršo ir apie tėvynės meilę ir apie kiekvieno gero tėvynės sūnaus priedermes. Nusitunt pas kryžovius prašydamas jų, kad padetu karianti su Vytautu ir atniti iš jo Lydas kunigaikštystę. Kryževiai labai pradziugo iš to, kad tarp lietuvių keliai vaidai ir, žinoma, meliai prizadėjo padėti, nes žinojo, kad kur du paša-i, ten traciūs naudojami. Ir nieko nelaukdami iškeli vo i ta'ką prieš Vytauta, kurio galybė juos baugino ne ant juoko.

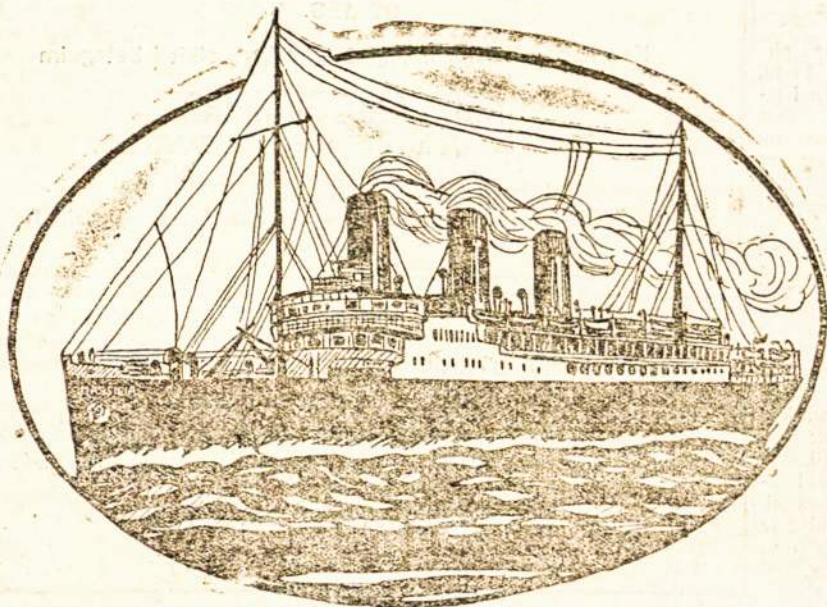
(Bus daugiau)

TAUTIEČIAI! Visi skaitykite ir platinkite didžiausi Brazilijoj lietuvių savaitinį laikraštį „LIETUVIS RBAZILIJOS“.

CASA DE COMMERCIO „INTERNACIONAL“

Arti Luz Stoties RUA CONCEIÇÃO 75 Nr.

Dar šiandieną parduodame geriausiais Vokiečių, Francūzų ir kitų linijų laivais LAIVAKORTES, SENOMIS PIGIOMIS KAINOMIS, nors laivakortės jau žymiai pa-brango ir brangsta kas dieną, todėl kiekvienas skubėkite pirkti. Mūsų firma savo klientams sutvarko dokumentus ir pailgina pasus visai veltui.

Jeigu Jums reikia iškviešti iš Lietuvos savo žmo-nas su vaikais ir norite išrūpinti „chamadas“ pakvie-timus, mes skubiai padarysime už pusę kainos, ką Jums niekuomet nepadarys nei viena nusmukusi Agentūra São Paulo mieste, kurias valdo visokie svetimtaučiai.

Pas mus susikalbėsite prigimta kalba ir mes turime su Lietuva specialius ryšius. Todėl lietuviai būkite atsargūs, atlikite savo reikalus rimtoje firmoje ir neklausykite gra-zių pažadų gatvių agentėlių. Jei Jums kas nusikraudė ir reikalinga Jums juridinė pagalba, kreipkitės į mus, mes stengsimės Jums padėti. Jei Jūs tikrai norite pasiūsti į Lietuvą pinigus, kreipkitės, mes tai atliksime neskaity-dami savo darbo. Jei Jums trūksta išpirkti laivakortei pinigų, mes palauksime du mėnesius be jokių nuo-šimčių ir be jokių vekselių. Mūsų firma sudaryta iš buvusių anksčiau dviejų firmų Agencia „Ideal“ W. C. Ga-vensky ir Agencia Commercial „Europa“ P. J. Butkus. To-dėl visi atsiminkite ir kitiems patarkite, kur Jūs galite at-likti visus savo reikalus rimtai ir sąžiningai.

Nepamirškite mūsų adresu:

Arti Luz Stoties Rua Conceição, 75 Nr.

Kontora atidaryta ir sekmadieniais.

CASA DE COMMERCIO „INTERNACIONAL“ W. C. GAVENSKY ir P. BUTKUS

DANTŲ GYDYTOJA

Elena Kuselevskaja.

Prima nuo 12 iki 21

Galima susikalbėti ir rusiškai

Rua Aurora N. 94
S. PAULO

REIKALINGI AGENTAI.

UŽDARBIS UŽTIKRINTAS

Kreiptis į

Casa

INTERNACIONAL

Rua Conceição 75 nr.

SKUBEKIT!

Pasinaudoti paskutine proga! Sklypų vendami ir turi nuolatinį darbą vieto- išpardavimas VILLA FACCHINI bai- je. O jūs ko laukiate? Juk greitai ne- giamas. Jūs draugai ir pažystami, nu- liks nė vieno sklypo! Gailėsitės, bet sipirkę ten sklypus džiaugiasi begy- bus įvėlu.

MŪSU ADRESAS:

PRAÇA DAISÉ N. 3, 4 and.

Generalinė atstovybė: „INTERNACIONAL“, Rua da Conceição nr. 75 (Lietuvių biūras)

Agentūra: Rua Domingos de Moraes nr. 289

PIGUS ŽEMĖS SKLYPAI

parduodami geriausiomis sąlygomis pramoningoj miesto daly.

- Kreiptis pas:

MATA IVANAUSKA.

Avenida Pães de Baros Nr. 9 (Greta rusų aptiekos)

D-ras WLADIMIR de THIMÉ

Vienintelis rusiškas advokatas S. Paulo. Vertimai, teismo bylos, šoferiams dokumentai, asmens liūdymsi, pilietybės gavimo dokumentai «samados».

Raštinė: Rua São Bento 36 nr. 6 andar, Sala 12 Telef. 22746
Priėmimo valandos: nuo 9 ryto iki 7 val. po pietų.

Vėliausios žinios

Prof. Valdemoro kabinetas laikosi tvirtai. Radio telefonas tarp Argentinos ir Šveicarijos.

Paskutiniu laiku buvo praplėsusiu gandy, buk tai Lietuvos ministeris pirmininkas prof. Voldemaras su visu kabinetu atsistatidino. Bet „Elta“ yra įgaliojusi pranešti, kad tie gandai neturi pagrindo, p. Voldemoro kabinetas laikosi tvirtai.

Moteris nuteista mirtin.

Pranešama iš Paryžiaus, kad ten tapo nuteista mirtin viena moteriškė Kures, serbė, už nužudymą savo keturių vaikų už tai, kad nėjo jie vogti.

Tai pirmas atsitikimas Prancūzijoje, kad moteris būtų nuteista mirtin. Paskutinis kartas toks įvyko prieš 50 metų tam atgal.

Jau įvestas radio-telefono tiesioginis susisiekimas tarp Argentinos ir Šveicarijos. Pirmą kartą kabant buvo labai aiškiai girdėt.

Panašų susisiekimą manoma įvesti tarp Argentinos ir visų Europos valstybių.

Rusijoje uždaromos pirtys.

Rusijoje kai kuriose vietose yra pirtys, kur maudosi vyrai ir moteris kartu, žinoma, be jokių kostiumų. Įpattingai tokių pirtelių buvo daug kaimuose. Dabar iš Maskvos pranešama, kad reikalaujant moteris Sovietų Valdžiai išleido įsakymą tokias pirtis uždaryti. Vyrai nepatenkinti ir rengiasi manifestuoti dėl laisvės varžymo.

PILIECIAI! Kas nori gražiai ir pigiai apsirengti, eikit į

CASA SEMINARIO

T. BEREZIN ir M. RABINOVITCH

Rua do Seminario N. 15 (netoli pašto)

Teleph. 4-3373

Kostiumai sulig miero už 100, 120 ir 140 milreisu ir t. t. Darbas garantuotas. Kalbama visomis Europos kalbomis.

DOMÉS.

Kas norit gardžiai ir pigiai pavalgyt, eikit į beteguim

ANDRIANO PINHEIRO

Rua da Conceição. 69. S. PAULO.

prie pat CASA „INTERNACIONAL“.

Galima gauti šiltus pietus ir vakarienes, Ivairūs šalti užkandžiai. Kainos pigios.

Naujos Knygos.

Išėjo iš spaudos naujas Brazilijos lietuvių darbininkų kalendorius „Spindulys“ 1929 m. Spausdintas spaustuvėje „Birutė“, rua Visconde de Parnahyba 299. Kaina 2 milreisai.

Kalendorius turi su skelbimais 88 puslapius. Redagavo Pijus Degutis.

Kalendorius būtų sau nieko, tik pačiame dienu su kirs yme yra daug klaidų; pavyzdžiui: šeštinės pažymėta Gegužio 12 d. o iš tikrųjų jos bus šiais metais, gegužės 9 dieną; Šventos Trejybės šventės visai nėra, taip pat nėra ir Kryžių dienų; šv. Jono Krikštytojo gimimo diena pažymėta birželio 23 d; Kryžiaus paaukštėjimas 14 rugsėjo vieton 13. Nejaugi p. redaktorius tokių dalykų nežino? Tiesa, yra klaidų atitaisymas, bet jis patalpintas paskutiniuose puslapiuose skelbimų tarpe ir todėl nėra greitai pastebimas. Reikėjo jį patalpinti kalendoriaus pradžioje. Kalendriuje telpa įvairių žinių apie São Paulo įstaigas, beto yra ir pasiūlymų, iš kurių reikia pažymėti „Truputį

apie žmogaus sielą ir jos ipatybių pažinimą“. Tik gaila, kad sielos apibūdinimą tikybos atžvilgiu autorius vadina fantastiniais tikybos tvirtinimais, nes reikia pasakyti, kad tikras mokslas su tikyba tuo atžvilgiu sutinka.

Iš skelbimų reikia pažymėti, kad kaikurio yra apsilenkę su tiesa; pav. „Pietų Amerikos Lietuvis“ skelbia, kad jis yra didžiausias ir įdomiausias laikraštis Brazilijoje, kas iš tikrųjų yra kitaip — tik keturi puslapiai ir tai 2 ir pusė puslapių vien tik skelbimų, o iš Lietuvos žinių tai tik kur pavogė 100 litų ar ką nuteisė kalėjiman. Pasiskaitymų beveik jokių. Ar tai didžiausias ir įdomiausias laikraštis? Be to ir kaina jo per brangi — metams 16 milreisu, tuo tarpu kai „Lietuvis Brazilijoje“ kuris nuolat eina 8 puslapių, kuriame be svarbesnių Lietuvos ir pasaulinių žinių, telpa įvairių apysakų, straipsnių, juokų ir įvairenybių, metams tik 12 milreisu.

Bendrai „Spindulys“, kaip išleistas Brazilijoje yra įdomus ir patartinas pirkti ir skaityti.

Šakelė.

DOCTOR JAYME MARCONDES

ADVOKATAS

Prilinkime komercinias ir kriminalines, civilias ir kitas bylas.

Sustato įvairius prašymus viešoms ir kasinėms įstaigoms.

Teismo bylos.

Biuras: RUA S. BENTO, 12, Sobreloja - S. PAULO

Nuo 11 val. 30 min. iki 4 po pietų

Inžinierių kongresas.

Japonijoje, Tokio mieste, kovo m. įvyks viso pasaulio inžinierių kongresas, kuriame bus svarstoma, kaip eiti greitesniu tempu prie didesnės pažangos technikos ir mechanikos srity. Pirmininkaus inžinierius iš Šiaurinės Amerikos Elmer Sperry.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Ponui Viktorui Kropui. Tamstos straipsnius ir juokų glėbį gavome Ačiu. Rašykite daugiau.

P. St. Pauksčiui. Jūsų rankraščius gavome, talpinsim sekančiuose numeriuose.

P. Viktorui Stankevičiui. Tamstos eilutes „Susikimas 1929 m. Brazilijoje“ š tame numery del vietos stokos negalėjom patalpinti.

P. Juozui Verbickui. Tamstos eilutes gavom. Biskį pataisę įdėjom į šį numerį.

P. V. Zavištui. Tamstos straipsniai jau senai gauti. Sunaudosime kaip medžiagą kitems straipsniams. Rašyk Tamsta ką nors iš jaunimo sryties.

V ZINOKITE KIEKVIENAS

Kad geriausiai pirktis žemės ūki, nieko nelaukiant, tik naujoje lietuvių kolonijoje Tabatinguaroje, Cananea apskrity.

BET KODEL TENAI?

O gi todėl, kad anglų kompanija jau pasirašė su Brazilijos Vyriausybe sutartį ir greitai pradeda statyti Cananejoj didelį modernišką uostą, kai Santose.

O gi todėl, kad neužligio nuo Cananejos pradeda vesti du geležinkelius: vieną į Itapetingą, kitą į Parana, pro pat lietuvių koloniją.

O gi todėl, kad pačioje kolonijoje yra pakankamai darbų ir pirkusieji jau ten gyvena ir dirba. Ir greitai laiku ras padidės darbai, nes bus pravedama dar viena valdiško kelio šaka per pačią fazendą Tabatinguarą.

Kiekvienas kolonistas, visus nuo savo ūkio darbu liuoslaikius galės išnaudoti uždarius.

O gi todėl, kad naujoji lietuvių žemdirbių kolonija bus tik 12 kilometrų atstume nuo naujo jūros uosto ir miesto Cananea.

O gi todėl, kad tenai sveikiausias klimatas, gera žemė, miškai, gražios vietos, puiki medžioklei ir žuvininkystei vieta.

Pirkitės žemę greitai todėl, kad jau vasario mėnesyje žemės kaina pakils 100 milerų alkeriui. Dabar dar galima gauti žemę sena kaina ir arti vietos, kur bus miestelis.

VASARIO 6 DIENĄ išvažiuoja Tabatinguaron didelė ekskursija, apžiūrėti koloniją. Užsirašykite ir Jūs ir važiuokite kartu.

Visais reikalais kreiptis į generalinį kolonijos biūrą:

Casa de Comercio „INTERNACIONAL“

Rua da Conceição nr. 75 (ties Luz stotimi) — S. PAULO

TAUTIECIAI!

Jau išėjo iš spaudos

Brazilijos

Lietuvių darbininkų kalendorius

“SPINDULYS“

Kaina vietoje tikrai 2\$000, užsieny 3\$000.

Platintojams nuolaida.

Kreiptis su užsakymais šiuo adresu:

PIJUS DEGUTIS Rua Ribeiro de Lima, Nr. 98

KOSTAS UCKUS Rua Visconde de Parnahyba, Nr. 299

„GARSO“ Redakcijoj Rua da Graça, Nr. 89